

Begroting 2018 SSC DeSom

*Zonder ICT zou de
dienstverlening aan burgers en
bedrijven er heel anders hebben
uitgezien*

Inhoudsopgave

BELEIDSBEGROTING	5
1. PROGRAMMAPLAN.....	5
2. Kengetallen	8
2.1 Verrekeningsgrondslagen.....	8
2.2 Formatieoverzicht DeSom in 2018.....	9
3. PARAGRAFEN	10
3.1 Weerstandsvermogen (risico inventarisatie en- management):	10
3.2 Paragraaf bedrijfsvoering, Kengetallen en toelichting kengetallen	12
3.3 Ondersteuning van de bedrijfsvoering	12
4.1 Ontwikkelingen voor 2018	15
4.2 Beveiliging.....	16
4.3 Onvermijdelijke digitale ontwikkelingen van de komende jaren.....	16
5 OVERIGE BEGROTINGSWIJZIGINGEN	18
5.1 Investerings- en incidentele uitgaven (geen)	18
5.2 Indexatie 2018.....	18
6 FINANCIËLE BEGROTING	19
6.1 Uitgangspunten bij de begroting	19
6.3 Financiële meerjarenbegroting 2019 – 2021	21

Aan de leden van het Algemeen Bestuur
van het SSC DeSom

Wognum, 10 april 2017

Onderwerp: Aanbieding Begroting 2018

Geacht Algemeen Bestuur,

Hierbij bieden wij u de Begroting 2018 en meerjarenraming 2019–2021 aan.

Dit is de vierde begroting van het Shared Service Center DeSom dat op 1 januari 2014 is opgericht. Doel van het SSC DeSom is de deelnemers met ICT-voorzieningen te ondersteunen en deze voorzieningen steeds beter af te stemmen op de behoeften van deze tijd en de nieuwe ontwikkelingen.

Onder de paraplu van het programma 'De digitale overheid 2020' wordt hard gewerkt aan de informatiesamenleving 2020, de digitalisering van de dienstverlening van de overheid. De lat ligt hoog. Mensen raken eraan gewend dat ze op iedere plek, op ieder moment hun zaken kunnen regelen via telefoon, tablet of laptop. Op de achtergrond moet geregeld zijn dat instanties die deze diensten verlenen, beschikken over de juiste informatie over de betreffende persoon, met als adagium 'eenmalig vastleggen, meervoudig gebruiken'.

Daarbij moeten burgers ervan uit kunnen gaan dat de gegevens die de overheid gebruikt juist en volledig zijn en dat zij beschermd zijn tegen onjuist en ongeoorloofd gebruik en misbruik. En als er toch fouten sluipen in de informatie over personen, of als er gefraudeerd wordt, dan moeten de betrokken instanties in onderlinge afstemming snel en adequaat reageren. Uniformiteit en standaardisering zijn onontbeerlijk om dienstverlening aan burgers en bedrijven aanzienlijk te verbeteren. SSC DeSom geeft hier invulling aan. Gemeenten bundelen hun krachten om hier meer gezamenlijk in op te trekken. Het programma "Harmonisatie van het West-Fries informatielandschap" is hier een actueel voorbeeld van.

Dit bepaalt naast het uitvoeren van de standaard dienstverlening in belangrijke mate de opdracht van DeSom. De ontwikkelingen op het gebied van informatisering en automatisering buiten en binnen de deelnemers van de DeSom vragen aandacht en een adequate aanpak. Het programma "Harmonisatie en modernisering van de informatievoorziening van de West-Friese gemeenten" is in een fase beland van waaruit er concrete opdrachten naar DeSom komen. In 2017 werkt het programma vooral aan het inventariseren en scherp krijgen van dit landschap en wat er aan modernisering nodig wordt geacht en aan harmonisatie slagen mogelijk is. In 2017 zal dit nog een beperkte impact op DeSom hebben. Het is de verwachting dat deze impact in 2018 zal toenemen.

De verdere ontwikkeling en inrichting van het 'nieuwe werken' zal in 2018 naar verwachting op de agenda staan. Deelnemers en gebruikers moeten zich voorbereiden op het feit dat applicaties toegankelijk moeten zijn vanaf verschillende "devices", zoals tablets, smartphones of pc's.

Cloud toepassingen zijn hierbij noodzakelijk. De winst voor het werken in de Cloud ligt hem in de extra flexibiliteit en de efficiëntie die het oplevert. Een hybride model biedt vaak de meest optimale oplossing.

Met de gemeente Hoorn is in 2017 de samenwerking gezocht op het gebied van architectuur, uitwijk en aanpak van regionale projecten. De ontwikkeling van deze ICT-samenwerking biedt een steeds hechter fundament voor de intergemeentelijke samenwerking in West Friesland. Externe en interne ontwikkelingen leiden er toe dat de complexiteit van de gemeentelijke ICT-voorzieningen toeneemt. Bovendien worden steeds hogere eisen gesteld aan de continuïteit, kwaliteit en beschikbaarheid van de medewerkers en ICT-infrastructuur.

Deze begroting bevat de volgende onderdelen:

- Beleidsbegroting
 - ☐ Programmaplan
 - ☐ Paragrafen
 - ☐ Nieuw beleid en overige begrotingswijzigingen
- Financiële begroting
 - ☐ Uitgangspunten
 - ☐ Nieuw beleid
 - ☐ Financiële begroting en – meerjarenperspectief
 - ☐ Risicoparaagraaf

In deze begroting zijn de ervaringen verwerkt van het begrotingsjaar 2016 en gedeeltelijk die van 2017. In 2016 zijn bepalende structurele keuzes rondom uitbreiding en het op niveau brengen van de formatie en de inrichting van de ondersteunende taken gemaakt. Die vormen de basis voor verdere ontwikkeling in 2018.

Namens het dagelijks bestuur,

J.G.A. Baas,
voorzitter dagelijks bestuur DeSom

P.A. Kuiken,
directeur DeSom

BELEIDSBEGROTING

1. PROGRAMMAPLAN

Historisch perspectief

In het najaar van 2012 besloten vijf West-Friese gemeenten samen te werken op het gebied van ICT en daarvoor een gezamenlijk SSC op te richten per 1 januari 2014. Samenwerken op automatiseringsgebied was politiek haalbaar. Rond maart 2013 werd een kwartiermaker geworven die de opdracht kreeg het SSC met een aantal werkgroepen in te richten. Ondertussen zijn de samenwerkingsbanden in West Friesland verder aangehaald. Zo besloten de gemeenten Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland om hun ambtelijke organisaties per 1 januari 2015 samen te voegen en vanaf dat moment als één organisatie (SED) op meerdere locaties te werken. Ook werd besloten dat de gemeente Koggenland per 1 januari 2015 tot de samenwerking zou toetreden, onder de afspraak dat het waar nodig achteraan zou sluiten met haar migratie. Bovendien werden de plannen (en deadlines) rondom 3D, de decentralisatie van het Sociaal Domein, duidelijk. Dit resulteerde in een fusie per 1 januari 2015 van zeven sociale diensten met Op/Maat, het sociale werkvoorzieningsschap in de nieuwe werkorganisatie WerkSaam.

In overleg met de deelnemers en de bestuurders werd besloten om de oorspronkelijke aanpak te wijzigen. In plaats van een geleidelijke migratie op onderdelen van de infrastructuur, werd besloten om prioriteit te leggen bij de bouw van de gehele nieuwe infrastructuur waar nodig. Parallel daaraan werd het nieuwe SSC DeSom ontwikkeld. De werkzaamheden die hier uit sinds 2014 uit voortvloeiden waren meer dan door alle betrokkenen was voorzien. Dit heeft geleid tot onbalans tussen werkpakket, werkaanbod en bezetting (kwantitatief en kwalitatief). In 2017 is dit rechtgetrokken.

Het heden

Onder de paraplu van het programma 'De digitale overheid 2020' wordt hard gewerkt aan de informatiesamenleving 2020, de digitalisering van de dienstverlening van de overheid. De lat ligt hoog. Mensen raken eraan gewend dat ze op iedere plek, op ieder moment hun zaken kunnen regelen via telefoon, tablet of laptop. Op de achtergrond moet geregeld zijn dat instanties die deze diensten verlenen, beschikken over de juiste informatie over de betreffende persoon, met als adagium 'eenmalig vastleggen, meervoudig gebruiken'. Daarbij moeten burgers ervan uit kunnen gaan dat de gegevens die de overheid gebruikt juist en volledig zijn en dat zij beschermd zijn tegen onjuist en ongeoorloofd gebruik en misbruik. En als er toch fouten sluipen in de informatie over personen, of als er gefraudeerd wordt, dan moeten de betrokken instanties in onderlinge afstemming snel en adequaat reageren. Uniformiteit en standaardisering zijn onontbeerlijk om dienstverlening aan burgers en bedrijven aanzienlijk te verbeteren. Gemeenten bundelen hun krachten om hier meer gezamenlijk in op te trekken. Het programma "Harmonisatie van het West-Fries informatielandschap" is hier een actueel voorbeeld van.

Dit bepaalt in belangrijke mate de opdracht van DeSom. De ontwikkelingen op het gebied van informatisering en automatisering buiten en binnen de deelnemers van de DeSom vragen aandacht en een adequate aanpak.

Het programma "Harmonisatie en modernisering van de informatievoorziening van de West-Friese gemeenten" is in een fase beland van waaruit er concrete opdrachten naar DeSom komen. In 2017 werkt het programma vooral aan het inventariseren en scherp krijgen van dit landschap en wat er aan modernisering nodig wordt geacht en aan harmonisatie slagen mogelijk is. In 2017 zal dit nog een beperkte impact op DeSom hebben. Het is de verwachting dat deze impact in 2018 zal toenemen.

Vanaf 2016 is de samenwerking met Hoorn geïntensiveerd. Zo werd er onderlinge uitwijk gepland en zijn er ideeën ontwikkeld voor samenwerking op het gebied van architectuur, is er een gezamenlijke Office 365 Tenant en Sharepoint en exchange federatie ingericht. Ook in 2018 is DeSom weer actief als erkend leerbedrijf om ICT-ers in opleiding een professionele stageplaats te bieden.

De toekomst

De directie en medewerkers van DeSom zijn zich sterk bewust van de externe en interne ontwikkelingen op het gebied van informatievoorziening, informatisering en automatisering. We zien in de periode 2017-2020 een sterke ontwikkeling van digitaliseren (E-overheid) naar vooral het gebruik van grote data bestanden (big data) en het interpreteren hiervan voor het gebruik binnen de Informatie- samenleving (I-samenleving). Dit zou nog wel eens de grootste verandering kunnen zijn; de manier waarop gegevens vanuit allerlei bronnen beschikbaar komen: uit landelijke basisregistraties, van ketenpartijen, uit big data die open beschikbaar is, enzovoorts. Het actief gebruiken van al deze gegevens, het op elkaar af te stemmen en proactief inzetten in de processen is een grote uitdaging. DeSom zal waar nodig participeren en gevraagd en ongevraagd advies aan haar klanten en gebruikers geven.

Samengevat zijn dit naar onze inschatting de belangrijke ontwikkelingen waar we de komende jaren mee te maken krijgen:

- Verdere ontwikkeling van de digitalisering
- De verwachtingen van de landelijke overheid: de Digitale Agenda 2020:
 - Open en transparant in de participatiesamenleving
 - Werken als een efficiënte overheid
 - Massaal Digitaal, Maatwerk Lokaal
 - De visiebrief digitale overheid 2017 van minister Plasterk
- De ICT zit overal, in ketens en bij andere partijen (regionale samenwerking).

DeSom zal haar aandeel leveren in de vertaling hiervan:

- Wat betekent dit voor de gemeenten, hoe werkt dit door in de informatieplannen?
- Wat betekent dit voor de regionale samenwerking in West-Friesland en vooral voor het programma "harmonisering informatielandschap West-Friesland"?
- Wat betekent dit voor de ICT ondersteuning door DeSom?
- Wat betekent dit voor de gegevens binnen organisaties en de manier waarop we daar mee omgaan?
- Wat betekent dit voor de applicaties die we gebruiken en onze ICT leveranciers?

Missie

Het SSC DeSom verzorgt voor de deelnemende partijen het ICT-fundament: het netwerk, de telefonie, de kantoorautomatisering, de technisch beheer- en helpdeskfunctie en het technisch applicatiebeheer.

Doelstellingen van DeSom:

- Borgen van de continuïteit en betrouwbaarheid.
- Verhogen van de kwaliteit van de dienstverlening.
- Verhoging van de efficiency.
- Regie op specialistische kennis.
- Optimaliseren van uitvoeringsaspecten.
- Financiële voordelen door o.a. gezamenlijk inkoop.
- Verhoging van de verander- en innovatiekracht.
- Minder meerkosten voor deelnemers.
- Meer mogelijkheden creëren tot verdere vormen van ICT-samenwerking op langere termijn.

De taken van de DeSom:

- Levering van producten en diensten uit de PDC.
- ICT ondersteuning op 1^e en 2^e lijns niveau over de afgenomen producten en diensten uit de PDC.
- Beheer en onderhoud van de ICT Infrastructuur van SSC DeSom.

- Technisch applicatiebeheer van de applicaties mits geïnstalleerd bij SSC DeSom.
- ICT advies (op verzoek van afnemer, maar ook proactief vanuit SSC DeSom).
- Technische ondersteuning bij SSC DeSom ICT Projecten.
- Beveiligingsbeheer.
- ICTondersteuning bij Audits.
- Uitwijk op de SSC DeSom Infrastructuur.
- ICT ondersteuning bij Crisisbeheersing.
- ICT ondersteuning bij Verkiezingen.
- ICT Inkoop ondersteuning.
- Contractbeheer van SSC DeSom contracten.
- Configuratie management database beheer (CMDB).
- Certificaatbeheer.

2. Kengetallen

2.1 Verrekeningsgrondslagen

Overzicht aantal werkplekken en inwoners per peildatum 1 januari 2017

Organisatie	Aantal werkplekken 2016	Aantal werkplekken 2017	Aantal gebruikers 2016*	Aantal gebruikers 2017*	Aantal inwoners 2016	Aantal inwoners 2017
Drechterland	104	106	333	226	19.404	19.383
Enkhuizen	129	75	310	208	18.468	18.485
Stede Broec	107	148	196	181	21.487	21.559
SED	340	329	839	615	59.359	59.427
Opmeer	107	109	154	147	11.338	11.404
Medemblik	306	324	417	412	43.711	44.023
Koggenland	157	161	141	200	22.474	22.524
WerkSaam	126	107	337	321	0	0
Totaal	1.036	1.030	1.936	1.738	136.468	137.378
SSC DeSom	59**	70**	48**	43	0	0

* Betreft het aantal actieve gebruikers accounts in de Active Directory. Mogelijk zit hierin wel vervuiling in/uitdienstproces!

** Betreft werkplekken, maar ook presentatie- en testopstellingen

Deze aantallen zijn afkomstig uit de Configuratie Management Data Base (CMDB) en Active Directory (AD). De aantallen werkplekken en inwoners gebruikt per peildatum 1 januari 2017.

Nieuwe manier van kostentoedeling aan de deelnemers

Zowel deelnemers (Informatiemanagers), bestuur en directie van DeSom en de directie van WerkSaam hebben aangegeven graag een andere methodiek van kostentoedeling te willen onderzoeken. Dit is formeel een zaak van het bestuur. DeSom participeert hier graag in. De klankbordgroep heeft in 2016 de opdracht gekregen met voorstellen te komen. DeSom heeft in februari 2017 een drietal suggesties voor kostentoerekening aan de KBG aangereikt. Het is de inzet vanaf de start van het begrotingsjaar 2018 een nieuwe manier van kostentoedeling te gebruiken. Dit zal mede afhankelijk zijn van de besluitvorming van betrokken gemeenteraden en het AB van DeSom.

2.2 Formatieoverzicht DeSom in 2018

De formatie bedraagt in 2018 (net als in 2017) 33,6 FTE.

Formatie DeSom 2018	
Directeur	1
Service manager FO/BO	1
Technisch architect	0,8
Senior Adviseur ICT	1
Financieel Controller	0,2
ICT adviseur	1
Management ondersteuning/Communicatiemedewerker	0,8
Strategisch inkoper	0,5
Financiële administratieve medewerker	0,8
Wijzigingsbeheerder	1
Junior frontoffice	4,5
Medior frontoffice	3
Senior frontoffice en contractbeheerder	1
Junior backoffice (TAB)	0
Medior backoffice (TAB)	7
Senior backoffice (TAB)	1
Junior backoffice (TB)	2
Medior backoffice (TB)	6
Senior backoffice (TB)	2
Totaal formatie 2018	33,6

Toelichting op de noodzaak tot marktconformiteit

Noodzaak en marktvergelijking

Het behouden en vinden van gekwalificeerd personeel is een lastige opgave. Niet alleen vanuit de centrale overheid¹ komt de druk tot verdere digitalisering, maar ook de wensen vanuit de deelnemers van DeSom vragen steeds meer expertise op het gebied van de informatisering en automatisering. Uitgangspunt is zoveel mogelijk eigen expertise in huis te krijgen in plaats van dure externe experts in te huren.

Budget voor marktconforme salarissen van de huidige bezetting

Het Algemeen Bestuur heeft bij de vaststelling van de begroting 2017 op 28 december 2016 besloten het marktconform bezoldigen van de huidige bezetting te realiseren over de komende drie jaar. Het structurele budget daarvoor ad € 151.000 is daarom ook structureel opgenomen in de begroting 2018. In 2017 valt incidenteel twee derde (€ 100.000) vrij. In 2018 valt dan nog incidenteel € 51.000 vrij en in 2019 wordt het budget volledig aangewend. In de meerjarenraming is dit op deze wijze verwerkt.

Flexibele contracten

Daarnaast willen we bij het aanstellen van nog te werven medewerkers voldoende flexibel kunnen zijn. Het motto is: "flexibel waar het kan en vast waar het moet". Dit betekent dat contracten niet standaard voor onbepaalde tijd maar in beginsel voor een bepaalde periode worden afgesloten. Zo kan sneller worden gereageerd op krimp of groei.

¹ SER publicatie van 23 september 2016, besproken in de commissie Robotisering en Arbeid. Mens en technologie: samen aan het werk. De SER heeft de gevolgen van de transitie naar een digitale economie in kaart gebracht voor de arbeidsmarkt, de organisatie van werk en de arbeidsverhoudingen

3. PARAGRAFEN

In het Besluit Begroting en Verantwoording 2004 wordt bij de begroting een aantal paragrafen voorgeschreven.

Voor SSC DeSom zijn de volgende paragrafen van belang:

- paragraaf Weerstandsvermogen (risico paragraaf)
- paragraaf Bedrijfsvoering

3.1 Weerstandsvermogen (risico inventarisatie en- management):

DeSom wil op een gestructureerde wijze risico's beheersen en eventuele risico's bewust nemen. Hierbij is de relatie tussen risico's en de mate waarin de DeSom in staat is om eventuele grote financiële tegenvallers die bij de risico's horen op te vangen van belang. Dit gewenste niveau van weerstandsvermogen maakt het mogelijk de bestaande dienstverlening in stand te houden ook al doet zich een financieel nadeel voor dat door zijn omvang niet kan worden opgevangen door de exploitatie. Het wettelijk kader voor een gemeentelijk beleidskader voor weerstandsvermogen en risicomanagement is het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en indirect de Gemeentewet artikel 212.

Een definitie van *weerstandsvermogen* is de mate waarin DeSom in staat is substantiële tegenvallers op te vangen zonder dat de continuïteit van de bedrijfsvoering in gevaar komt. Bij beoordeling van het weerstandsvermogen van DeSom moet de weerstandscapaciteit worden gezien in relatie tot mogelijke risico's.

De *weerstandscapaciteit* bestaat uit vrij aanwendbare middelen en eventuele bezuinigingsmogelijkheden.

De kosten van SSC DeSom in de begroting voor de reguliere bedrijfsvoering worden gedekt door bijdragen van de deelnemende partijen en van WerkSaam. De verdeling van de kosten over deze kostendragers is gebaseerd op bedragen per werkplek (WerkSaam) en een combinatie van bedragen per werkplek en inwoners (voor de deelnemers).

Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

Bij de bestemming van het jaarresultaat 2016 is het saldo van de Algemene Reserve –conform de regionale richtlijn- opgehoogd naar € 123.000. Deze financiële buffer vormt met de post onvoorzien 2018 ad € 50.000 de weerstandscapaciteit in 2018: € 173.000.

Inventarisatie van de financiële risico's

Een risico is een kans op het optreden van een **positieve** dan wel **negatieve** gebeurtenis van materieel belang die niet voorzien is in de begroting van enig jaar. Hiertoe zijn de financiële risico's geïnterpreteerd en beheersmaatregelen beschreven. In de fase van risico analyse worden alle potentiële risico's binnen deze categorieën geïnterpreteerd en geclassificeerd.

Uit de inventarisatie ^{zal} is een beeld ~~is~~ ontstaan van welke risico's zich kunnen voordoen, ze zijn geanalyseerd en beoordeeld. Hierbij hebben we de volgende stappen gevolgd:

Stap 1) Omschrijving soort risico/ onderwerp

Stap 2) Kort omschrijven risico

Stap 3) Beoordelen kans dat een risico zich voordoet

Beleid over weerstandscapaciteit en de risico's

Door het inrichten van risicomanagement kan DeSom risico's identificeren en kwantificeren en de activiteiten bepalen om de kans van optreden van de risico's en/of de gevolgen van de risico's beheersbaar te houden. Door het nemen van beheersmaatregelen (dit is een stelsel

van maatregelen en procedures die worden genomen om de onderkende risico's te ondervangen), worden de effecten van opkomende risico's beperkt.

Het risicomanagementmodel kent een cyclische aanpak vergelijkbaar met de plan-do-check-act cyclus.

Risicoanalyse

De adviescommissie heeft gevraagd (mede op advies van de KBG) voor 1 augustus 2017 met een gedetailleerde de risico-inventarisatie en –analyse te komen. Hierin worden alleen de risico's opgenomen met een geschat financieel effect van € 25.000 of meer.

Toelichting Beheersmaatregelen

De risico eigenaar speelt een belangrijke rol in het bepalen van c.q. adviseren over de maatregelen die genomen moeten worden. Hierbij is er keuze uit de volgende strategieën;

- **Accepteren:** Bij acceptatie zal de eventuele financiële schade volledig door de weerstandscapaciteit moeten worden afgedekt.
- **Reduceren:** Omgaan met een risico vereist aanpassing van bijvoorbeeld de organisatie, procedures, systemen en organisatiecultuur.
- **Elimineren:** Dit houdt in dat het beleid waardoor een risico ontstaat, wordt beëindigd, op een andere manier wordt vorm gegeven of geen beleid gestart wordt dat een risico met zich meebrengt.
- **Overdragen/verzekeran:** Dit kan door het beleid dat een risico met zich meebrengt, uit te laten voeren door een andere betrokken partij, die daarbij ook de financiële risico's overneemt of door het afsluiten van een verzekering.

Interne controle plan

In 2017 is gestart met het opzetten van een interne controleplan en een frauderisico analyse. De rapportage hierover is gekoppeld aan de P&C cyclus en staat op de agenda van DB en AB.

3.2 Paragraaf bedrijfsvoering, Kengetallen en toelichting kengetallen

Om de financiële positie inzichtelijk te maken schrijft het Rijk met ingang van de begroting 2016 een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen voor. Deze vijf kengetallen worden hierna uitgewerkt.

	Werkelijk 31-12-2016	Begroot 31-12-2017	Begroot 31-12-2018
1a. Netto schuldquote	39%	41%	23%
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	39%	41%	23%
2. Solvabiliteitsratio	11%	9%	9%
3. Structurele exploitatieruimte	8%	1%	1%
4. Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
5. Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Toelichting kengetallen

1. De netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen) weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Als kritische grens wordt 100% aangehouden (bron: VNG). De SSC DeSom zit hier in 2018 naar verwachting onder. De schuldquote daalt in 2018 nogal, omdat we in 2018 bijna geen investeringen hebben en als gevolg daarvan geen geld moeten lenen om de investeringen af te dekken.
2. Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de SSC DeSom in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeenschappelijke regeling bestaat uit de reserves en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. Het eigen vermogen is verhoudingsgewijs klein. De investeringen worden voor een groot deel dus gefinancierd met vreemd vermogen.
3. Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeenschappelijke regeling heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage. De SSC DeSom begroot voor 2018 een post onvoorzien van € 50.000. Dit bedrag tov de totale bijdragen is 1%.

3.3. Ondersteuning van de bedrijfsvoering

Een aantal ondersteunende functies is belegd bij deelnemende gemeenten. DeSom betaalt die gemeenten een vergoeding voor de diensten die worden afgenomen

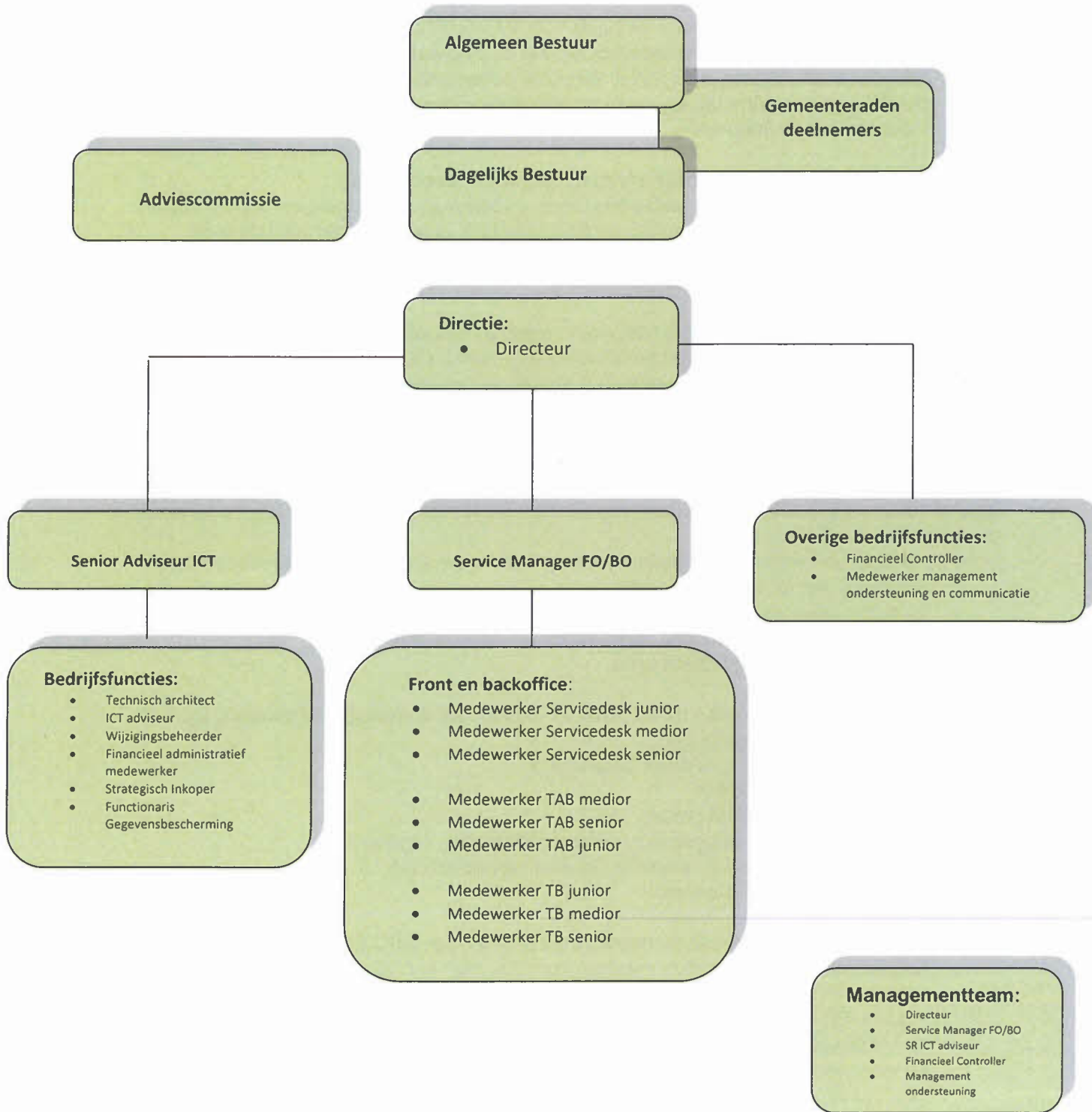
Voor 2018 is de verdeling als volgt:

- SED geeft de bestuurlijke juridische ondersteuning;
- Medemblik geeft de ondersteuning voor P&O, huisvesting en facilitair.

Gouvernance en Organisatiestructuur

De besturing van SSC DeSom is in dit plaatje nog ingericht vanuit de positie van SSC DeSom als Gemeenschappelijk Regeling. Op dit moment vindt er een onderzoek plaats naar meest passende juridische vorm van SSC DeSom.

Schets van de Gouvernance en organisatiestructuur SSC DeSom 2018

Ontwikkelingen buiten DeSom

Gebruikte documentatie

De volgende documenten zijn mede de basis voor dit hoofdstuk:

- Ontwikkelingen in de informatievoorziening bij de overheid 2017-2020
- Informatiebeleidsplan 2017-2020, WF informatiemanagers
- Hoofdpijnen programmaplan Harmonisatie West-Fries informatielandschap
- Input van de deelnemers

Mogelijk nieuw werk vanuit Programmastrategie en -scenario's

Naast regulier (nieuw) werk voor wettelijke taken, onderhoud, vervanging en beheer zal er mogelijk werk voor DeSom voortkomen uit de keuzen die er worden gemaakt door de deelnemers in regionaal verband. In West-Friesland is gestart met het programma "Harmonisering West-Fries informatielandschap".

Uitgangspunt is dat het programma regionaal projecten initieert. In het programmaplan is voor plateau 2 (2018) op hoofdlijnen een benadering uitgewerkt. Op dit moment zijn er nog geen concrete projecten aan DeSom aangeleverd omdat de inhoud en startdatum nog niet precies bekend zijn. Het is wel wenselijk nu al rekening te houden met het feit dat deze projecten in 2018 uitgevoerd gaan worden. Het lijkt wenselijk dat de deelnemers met projecten die 'op stapel' staan in plateau 2, hier alvast budgettaire rekening mee houden binnen hun begroting (waar mogelijk). Een deel van dit budget zal ICT gerelateerde zijn en door DeSom gebruikt gaan worden voor realisatie en beheer (op dit moment is hier geen budget voor opgenomen in de begroting van DeSom).

Voor 2018 staan de volgende projecten op het portfolio van het programma Harmonisatie:

- Invoering van de omgevingswet;
- Invoeren integraal gegevensmanagement;
- Regionalisering en inrichting van functioneel applicatiebeheer;
- Het realiseren van vijf Quick wins.

Projecten die zijn voortgekomen uit de "Ateliers" binnen het domein Bedrijfsvoering (zonder verdere prioritering en budgettering):

- Samenwerk omgeving middels SharePoint;
- nieuwe digitale werkplek;
- interactief maken HRM portal;
- invoering contractmanagement (centraal contracten register);
- invoering Algemene Verordening Gegevensbescherming;
- invoering Wet open overheid.

Nieuwe ontwikkelingen vanuit de marktverkenning door SSC DeSom:

- Organisaties moeten steeds meer en vooral sneller kunnen anticiperen op de snelle ontwikkelingen in de markt. Wendbaarheid van de organisatie is hierin de sleutel tot succes. Dit vraagt om een flexibele ICT die een dynamische werkplek faciliteert, waarin de medewerker zijn eigen tools kan kiezen om slimmer, sneller en eenvoudiger te kunnen werken. Bijvoorbeeld de nieuwe manier van werken vanuit de Werkplek 3.0. Werken vanuit SAAS oplossingen, single sign on oplossing, eenmalige inlog, kortom het makkelijker maken voor de eindgebruiker.
- Wij onderkennen de noodzaak tot het ontwikkelen van een regionale Cloud strategie (b.v. ivm vervanging van de huidige Microsoft Windows en Office producten door Azure/Office 365, het cloud computing platform van Microsoft).
- Het ontwikkelen van een gemeenschappelijk inkoopmanagement.

Er is in de begroting 2018 geen budget opgenomen voor het kunnen voorbereiden van deze ontwikkelingen. Er is wel een kostenindicatie gemaakt door DeSom (niet opgenomen in dit document).

4.1 Ontwikkelingen voor 2018

Bestuur, directie en de informatiemanagers zijn het er over eens dat DeSom voor een veranderingopgave stond en staat. De eerste jaren van DeSom waren hectisch, gericht op het vormen van de eigen organisatie, bouwen van een eigen infrastructuur en het migreren van de deelnemers naar een eigen omgeving. Deze volgende fase vanuit de nieuwe structuur brengt voor de deelnemers transparantie, continuïteit en naar verwachting vertrouwen in de toekomst.

De rode draad in de wensen voor nieuw beleid zijn:

- DeSom als ICT bedrijf van de gemeente beweegt mee in de ICT ontwikkeling waarin steeds meer applicaties en software ergens centraal beschikbaar komen in plaats van vanaf de eigen gemeentelijke systemen.
- Het 'nieuwe werken' als uitgangspunt. Ontwikkelen en inrichten van de Werkplek 3.0. Plaats, tijd en device onafhankelijk werken met gebruik van Chat & presence oplossingen (Sharepoint portal oplossingen en digitale communities met b.v. Office 365 en Yammer). Deelnemers en gebruikers moeten zich voorbereiden op het feit dat applicaties toegankelijk moeten zijn vanaf verschillende devices, zoals tablets, smartphones of pc's. Daarnaast willen medewerkers graag hun eigen devices meenemen (BYOD) of kiezen (CYOD), hierin willen ze alle vrijheid hebben. Binnen DeSom zijn wij van mening dat organisaties een infrastructuur moeten creëren die hen deze vrijheid biedt, maar dan wel op een gecontroleerde manier. De flexibiliteit in de "workforce" neemt toe. Microsoft Azure is hier een voorbeeld van. Zij beseffen dat het device los staat van de applicaties. Dit is wat ons betreft waar de werkplek 3.0 voor staat; het is een werkplek die helemaal onafhankelijk is van het device. Altijd toegang en de werkplek binnen handbereik. Cloud toepassingen zijn hierbij noodzakelijk. De winst voor het werken in de Cloud ligt hem in de extra flexibiliteit en de efficiëntie die het oplevert. Een hybride model biedt vaak de meest optimale oplossing.

Wat betekent dit voor DeSom in 2018 en verder:

- Transitie van naast een taakgerichte uitvoeringsorganisatie naar ook een meer proactieve adviesorganisatie. De gemeenten willen niet dat het SSC een beperking vormt in de ontwikkeling of dienstverlening, maar juist de aanjager en ondersteuner is. Dit betekent wel dat de juiste mensen hiervoor moeten worden opgeleid worden. DeSom investeert verder in de ontwikkeling van de klantleveranciersrelatie door o.a. de specifieke functie op dit gebied verder in te richten (adviseur ICT).
- Verdere groei naar een gezonde professionele klant-leveranciersrelatie. Het is de wens te komen tot een door alle deelnemers geaccepteerde kostenverrekening en kostenverdeling, die beter aansluiten bij de methodieken die in de markt worden gehanteerd.
- Uit het visiedocument, de informatieplannen en het regionale samenwerkingsprogramma komt de behoefte naar voren om vanuit een gemeenschappelijke informatiearchitectuur te denken. Hiervoor investeert DeSom in het opleiden en/of aantrekken van TOGAF 9.1 gecertificeerde medewerkers en in samenwerking op architectuurgebied met Hoorn.
- Verder inrichten en optimaliseren van demand- en servicelevelmanagement aan de kant van zowel DeSom als de deelnemers (procesoptimalisatie vanuit ITIL en BSL). In 2016 en 2017 is al geïnvesteerd in opleidingen en trainingen voor medewerkers van DeSom en haar klanten, om zo samen dezelfde uitgangspunten te gebruiken 'begrijp elkaar en spreek elkaars taal'.
- Ruimte voor innovatie. DeSom moet niet afhankelijk zijn van haar deelnemers om te

bepalen wat er gaat gebeuren op het vakgebied. Het is onontbeerlijk dat de medewerkers van DeSom, naast opleiding en training, tijd en ruimte krijgen voor ontwikkeling en bijhouden van het vakgebied.

- Hybride omgevingen inrichten.

Samenwerking met de gemeente Hoorn

- De samenwerking met Hoorn wordt geïntensiveerd b.v. gezamenlijke (Data Center) beheerprocedures en afspraken. Uitwijk, exchange federaties, AD koppelingen inrichten, glasvezel aansluiten enz.

4.2 Beveiliging

Informatiebeveiliging is de afgelopen jaren een steeds belangrijkere rol gaan spelen bij de overheid. Diverse schandalen in de media hebben ertoe geleid dat overheidsinstanties worden verplicht om het onderwerp security een prominente plek op hun agenda te geven. Bewustwording thuis/werk overlap: De ICT wereld van thuis en werk gaan zich met elkaar mengen. Dat betekent dat hoewel je zakelijk gezien alles op orde kunt hebben, je via de thuis ICT van je medewerkers of hun houding nog steeds risico's loopt. Ook de toename van externe cloudoplossingen vormt een nieuw risico als het toegangsbeheer en identiteitsmanagement niet goed geregeld wordt.

De wettelijke eisen die aan beveiliging en privacy worden gesteld worden ook steeds verder aangescherpt. Zo moeten overheidsinstanties sinds 1 januari 2016 voldoen aan de 'BIG wetgeving' en de wet Meldplicht datalekken. De nieuwe Europese Algemene verordening gegevensbescherming (European General Data Protection Regulation) vervangt medio 2018 onze Nederlandse privacywet, de Wet bescherming persoonsgegevens. Vanaf 1 januari 2018 is volgens de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) de aanstelling van een Data Protection Officer (DPO)/ functionaris Gegevensbescherming (FG) in de hele EU verplicht voor organisaties binnen de publieke sector. Dit heeft uiteraard ook direct gevolgen voor het SSC DeSom, omdat onze corebusiness data is en wij verantwoordelijk zijn voor de technische beveiligingsmaatregelen.

Andere ontwikkelingen op het gebied van veiligheid zijn blockchains. Blockchaintechnologie ligt aan de basis van cryptovaluta als Bitcoin, De technologie is nog jong, het is onzeker wat bedrijven, overheden en burgers er straks precies mee kunnen. Ook is nog niet altijd duidelijk voor welke problemen blockchain nou eigenlijk de oplossing is.

Vanaf 2017 is er een structureel 'security-budget' opgenomen in de begroting om bij te blijven en snel te kunnen schakelen.

4.3 Onvermijdelijke digitale ontwikkelingen van de komende jaren

Hoe dat gemeenten, de burgers en bedrijven zal raken is nu nog niet precies aan te geven. Het is wel duidelijk dat deze ontwikkelingen onvermijdelijk zijn. Wanneer welke innovaties worden geïmplementeerd, moet uit de innovatieplannen van de deelnemende gemeenten komen. Dat vormt de basis voor inrichting en implementatie, inclusief planning en kostenplaatje. De infrastructurele inrichting van DeSom is voor een belangrijk deel al voorbereid op verdere digitale ontwikkelingen. Tevens is duidelijk dat ontwikkelingen voor bestaande legacy applicaties een ander tempo doorlopen.

Volledig overschakelen op nieuwe technologie is daardoor vaak niet mogelijk. We zullen dus rekening moeten houden met hybride oplossingen voor onze gebruikers zodat de dienstverlening geborgd kan worden. Wat de effecten van die digitale ontwikkelingen voor 2019 en verder precies zullen zijn, gaan we in het komende jaar samen met de informatiemanagers

verder uitzoeken. We komen daar in de begroting 2019 op terug. Wat al wel duidelijk is, is dat de belangrijkste relevante ontwikkelingen die nu al volop in beweging zijn plaatsvinden in het gebied van connectiviteit, klantgerichtheid en data-driven ecosystemen.

5 OVERIGE BEGROTINGSWIJZIGINGEN

5.1 Investerings en incidentele uitgaven (geen)

Voor 2018 zijn de in de concept begroting voorgestelde investeringen en incidentele uitgaven niet geaccepteerd. Dit betekent dat er in deze begroting geen nieuwe investeringen en geen nieuw beleid is opgenomen. Dit wil niet zeggen dat daar in 2018 niets aan nieuw beleid wordt gedaan, de financiering daarvan zal door de opdrachtgevers van de eventuele projecten worden ingevuld.

Dat laat onverlet dat de investeringen uit eerdere jaren wel een belangrijk onderdeel van de begroting zijn, niet alleen omdat ze voor continuïteit en kwaliteit van de bedrijfsvoering zorgen, maar ook vanwege het feit dat de afschrijvingen op deze investeringen tot kapitaalslasten in deze en komende begrotingen leiden.

We hebben natuurlijk goed geluisterd naar signalen en de concrete input van onze klanten. Voor zover mogelijk zijn die signalen en input in deze begrotingstekst verwerkt. Gebaseerd op de adviezen van de KBG en de Acie zijn de hiervoor noodzakelijke structurele en incidentele budgetten niet opgenomen in deze begroting. De mogelijk effecten hiervan zijn nu nog onvoldoende duidelijk.

Met betrekking tot de investeringen die voort moeten komen uit regionale projecten (DeSom deelnemers en Hoorn), kunnen de domeineigenaren nog onvoldoende concreet worden.

Op verzoek van de deelnemers wordt er 2018 een gezamenlijk review traject op het vooraf beoordelen van investeringen ingericht. Doel hiervan is niet zo maar investeringen op te voeren voor de bestaande ICT omgeving, maar per onderdeel vooraf nut en noodzaak van de (vervangings)investering af te stemmen met de gemeenten (binnen het domein bedrijfsvoering). Door dit gezamenlijk te bespreken zal er meer draagvlak ontstaan voor de benodigde investeringen en projecten.

5.2 Indexatie 2018

De gemeente Hoorn fungeert voor wat betreft uitgangspunten voor gemeenschappelijke regelingen in West-Friesland als centrumgemeente en als zodanig wordt in januari van ieder jaar een voorstel gedaan voor indexatie van de begroting van het volgend jaar.

Voor 2018 is voor lonen een indexatie van 3,8% en voor prijzen een indexatie van 1,2% aangehouden. De gevolgen van deze indexatie voor de begroting 2018 bedragen € 115.000.

6 FINANCIËLE BEGROTING

6.1 Uitgangspunten bij de begroting

Algemeen

In de begroting van DeSom zijn **uitsluitend** opgenomen de geraamde kosten van:

- inrichting van standaard werkplekken bij de deelnemers en bij WerkSaam;
- licenties van daarbij behorende applicaties (dus **niet** licenties van organisatie-specifieke applicaties zoals basisadministraties, zaaksystemen, financiële pakketten en dergelijke)
- en de ondersteuning van de standaard werkplekken en de daarbij behorende licenties.

In deze begroting zijn daarom niet opgenomen:

- de kosten van producten en projecten die geheel en onverkort met de afnemers/opdrachtgevers worden verrekend.

Financieel

De Begroting 2018 is opgesteld met de volgende uitgangspunten:

- De deelnemende gemeenten zijn Drechterland, Enkhuizen, Stede Broec, Opmeer, Medemblik en Koggenland.
- Basis voor de begroting 2018 zijn de structurele budgetten 2017, zoals recent via de Voorjaarsrapportage 2017 door het Algemeen Bestuur vastgesteld;
- Voor investeringen in hardware wordt een afschrijvingstermijn gehanteerd van 5 jaar, waarbij in het jaar na aanschaf wordt begonnen met de afschrijving daarvan;
- Er is een inflatiecorrectie van 3,8 % toegepast op lonen en 1,2 % op prijzen, conform de regionale richtlijn, die door de centrumgemeente Hoorn voor Westfriese GR-en is bepaald.

Toerekening aan deelnemers en WerkSaam WF

- De bijdrage van de GR WerkSaam WF wordt bepaald door een bedrag per werkplek (begrotingstotaal gedeeld door totaal aantal werkplekken) en bedraagt € 587.600;
- Het resterende saldo van de begroting 2018 wordt voor ca. 91% aan de deelnemers toegerekend op basis van het inwoneraantal per 1 januari 2017 en voor circa 9% op basis van het aantal werkplekken per 1 januari 2017. Deze percentages zijn een gevolg van de toerekening van kostensoorten op werkplek c.q. inwoner, zoals oorspronkelijk bepaald.

6.2 Financiële begroting 2018

		Begroting 2018		
lasten	Basis 2018 structureel	Indexatie 2018	mutaties noodzakelijk	begroting 2018
Investeringslasten				
Afschrijvingen	807.000		194.000	1.001.000
Afschrijvingen investeringen Migratie & Impl.	59.400			59.400
Licenties	796.000	9.600		805.600
structurele audits inzake licenties	25.000	300		25.300
onderhoud	203.000	2.400		205.400
Rente	75.000			75.000
Organisatiekosten				
Salarissen (zie tabblad specificaties)	2.199.000	84.000		2.283.000
marktconforme salarissen huidige bezetting	151.000	6.000		157.000
vrijval 2017 marktconforme salarissen bezetting	-50.000			-50.000
Personeelsgerelateerde budgetten Inhuur	175.000	2.100		177.100
Personeelsgerelateerde budgetten Overig	72.000	900		72.900
Overige bedrijfskosten	87.000	1.000		88.000
Informatie-beveiliging	25.000	300		25.300
Inkoop diensten bij gemeenten				
Huur kantoorruimte	186.500	2.200		188.700
Huur- en energie serverruimten	102.000	1.200		103.200
Ondersteunende diensten (zie tabblad specificaties)	47.000	600		47.600
Inkoop diensten bij derden				
Huur verbindingen	227.000	2.700		229.700
Externe dienstverleningscontracten	170.000	2.000		172.000
Onvoorzien	50.000			50.000
Inzet BR Afschrijving M&I	-59.400			-59.400
totaal lasten	5.347.500	115.300	194.000	5.656.800

doorberekening:

Drechterland	667.400		706.000
Enkhuizen	649.500		687.100
Stede Broec	735.200		777.700
Opmeer	411.900		435.700
Medemblik	1.537.500		1.626.400
Koggenland	790.500		836.200
WerkSaam WF	555.500		587.600
totaal	5.347.500	0	5.656.700

6.3 Financiële meerjarenbegroting 2019 – 2021

Meerjarenraming 2019-2021

lasten	BGR 2018	BGR 2019	BGR 2020	BGR 2021
Investeringslasten				
Afschrijvingen	1.001.000	1.003.400	1.003.400	1.003.400
Afschrijving investeringen Migratie & Impl.	59.400	59.400	59.400	59.400
Licenties	805.600	805.600	805.600	805.600
structurele audits inzake licenties	25.300	25.300	25.300	25.300
onderhoud	205.400	205.400	205.400	205.400
Rente	75.000	75.000	75.000	75.000
Organisatiekosten				
Salarissen (zie tabblad specificaties)	2.390.000	2.440.000	2.440.000	2.440.000
Personeelsgerelateerde budgetten	250.000	250.000	250.000	250.000
Overige bedrijfskosten	88.000	88.000	88.000	88.000
Informatie-beveiliging	25.300	25.300	25.300	25.300
Inkoop diensten bij gemeenten				
Huur kantoorruimte	188.700	188.700	188.700	188.700
Huur- en energie serverruimten	103.200	103.200	103.200	103.200
Ondersteunende diensten	47.600	47.600	47.600	47.600
Inkoop diensten bij derden				
Huur verbindingen	229.700	229.700	229.700	229.700
Externe dienstverleningscontracten	172.000	172.000	172.000	172.000
Onvoorzien	50.000	50.000	50.000	50.000
Inzet Bestemmingsreserves				
Inzet BR Afschrijving M&I	-59.400	-59.400	-59.400	-59.400
totaal lasten	5.660.800	5.708.600	5.708.600	5.708.600

Uitgangspunten:

In de jaren na 2018 is vooralsnog geen indexatie toegepast;

Afschrijvingen nemen in 2019 toe met € 2.400 (als gevolg van investeringen 2018 ad € 12.000)

Salarissen nemen in 2019 toe met € 50.000 (laatste 'stapje' inzake marktconforme salariering).

